

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lipca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie z wniosku **E. F.** o zasądzenie odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne aresztowanie i pozbawienie życia **W. F.**

po rozpoznaniu w dniu 15 lipca 2024 r. w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

kasacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 12 lipca 2023 r. sygn. akt II AKa 217/23, utrzymującego w mocy wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 27 marca 2023 r. sygn. akt III Ko 601/22,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć wnioskodawcę kosztami postępowania kasacyjnego.

[J.J.]

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z 12 lipca 2023 r. sygn. akt II AKa 217/23 utrzymał w mocy wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z 27 marca 2023 r. sygn. akt III Ko 601/22, którym to oddalił roszczenie wnioskodawcy **E. F.** o zasądzenie odszkodowania i zadośćuczynienia za niesłuszne aresztowanie i pozbawienie życia **W. F.**.

Kasację od wyroku sądu II instancji wywiodła pełnomocnik wnioskodawcy, zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu rażące naruszenie prawa procesowego, a mianowicie:

1. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegające na powierzchownym rozważeniu zarzutu apelacji w zakresie obrazy art. 7 k.p.k., dotyczącego dowolnej oceny dowodów i wyciągnięcie z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wniosków sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania, doświadczenia życiowego, prawdą historyczną i wskazaniami wiedzy;
2. art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., polegające na przeprowadzeniu wadliwej kontroli odwoławczej przez dowolną i wybiórczą ocenę dowodów, przejawiająca się w szczególności w pominięciu ustaleń faktycznych przez Oddziałową Komisję Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu oddział w Lublinie oraz pominięciu zeznań świadków potwierdzających podejmowanie przez W. F. zarówno w czasie wojny, jak i po aktywności ukierunkowanych na wspieranie organizacji działających na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego i skupienie się przez Sąd wyłącznie na nieznajdującym potwierdzenia w pozostałym materiale dowodowym wątku osobistego podłoża przyczyn i zatrzymania i zabójstwa dokonanego na W. F..

Podnosząc powyższe zarzuty, skarżący wniósł zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie skazanego.

W odpowiedzi prokurator wniósł o oddalenie kasacji pełnomocnika jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Podniesione w kasacji pełnomocnika wnioskodawcy zarzuty okazały się oczywiście bezzasadne, co skutkowało rozpoznaniem i oddaleniem kasacji przez

Sąd Najwyższy w trybie wskazanym w przepisie art. 535 § 3 k.p.k. Oczywiście bezzasadna jest bowiem kasacja kwestionująca jedynie ustalenia faktyczne, jednak nie pod zarzutem błędu w ich ustaleniu, a pod pozornym zarzutem rażącego naruszenia prawa procesowego bądź materialnego, sprowadzającym się do polemiki z zebraniem i prawidłowo ocenionym przez sądy obu instancji materiałem dowodowym, a w sprawie nie wystąpiły uchybienia wymienione w art. 439 k.p.k.

Dopuszczalność dokonywania w postępowaniu kasacyjnym przez Sąd Najwyższy własnych ustaleń faktycznych i własnej oceny dowodów, wykluczają ograniczenia przewidziane w art. 519 k.p.k. i art. 523 § 1 k.p.k., które sprowadzają zadania sądu kasacyjnego jedynie do sprawdzenia sposobu ich dokonania, w szczególności, czy sądy orzekające w obu instancjach nie dopuściły się rażącego naruszenia reguł postępowania, co mogłoby mieć wpływ na ustalenia faktyczne, a w konsekwencji więc i na treść wyroku (*zob. postanowienie SN z 24 stycznia 2023 r. sygn. II KK 598/22 i cyt. tam orzecznictwo*). Kontrola ta realizowana jest, co do zasady tylko przez pryzmat zarzutów kasacji. Z tym jednak znów oczywistym zastrzeżeniem, że chodzi o zarzuty rzeczywiście o charakterze kasacyjnym (art. 523 k.p.k.), a nie tak, tylko określone przez autora kasacji, a będące, w istocie, zarzutami apelacyjnymi (*postanowienie SN z 27 lutego 2007 r. sygn. akt II KK 310/06*).

O tym, iż zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego mają charakter pozorny, gdyż faktycznie zmierzają do podważenia dokonanych ustaleń faktycznych, świadczy to, iż z zarzutem z art. 438 pkt 3 k.p.k. mamy do czynienia zawsze, gdy skarżący uważa, że roszczenie powinno zostać zasądzone, a brak takiego rozstrzygnięcia jest wynikiem nieprawidłowych ustaleń faktycznych w sprawie [*por. postanowienie Sądu Najwyższego (dalej SN) z 27 maja 2002 r. sygn. akt V KKN 314/01*]. *In concreto* tak właśnie jest, albowiem skarżąca pod pozornym zarzutem naruszenia standardów kontroli odwoławczej i uchybienia zasadom sporządzenia uzasadnienia, kwestionuje ocenę dowodów i kształt ustaleń faktycznych.

Mając na względzie formułę i sposób konstrukcji zarzutu z pkt I kasacji przypomnieć należy, iż Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał i zwracał uwagę na to, że sposób wykonania obowiązku z art. 457 § 3 k.p.k. wobec poszczególnych

zarzutów i wniosków apelacji (art. 433 § 2 k.p.k.) jest pochodną jakości i kompletności wyводу zawartego w uzasadnieniu wyroku sądu pierwszej instancji, a także treści zarzutów apelacji oraz argumentacji, która ma wspierać te zarzuty. Jeżeli bowiem sąd pierwszej instancji w swoim uzasadnieniu dokonał wszechstronnej i kompleksowej oceny wszystkich istotnych okoliczności, tak w zakresie ustaleń faktycznych, będących konsekwencją szczegółowo wykazanej oceny materiału dowodowego, jak i w sposób pełny przedstawił argumentację prawną, to oparcie zarzutów apelacji na tych elementach, które były już wszechstronnie i kompleksowo rozważone przez sąd pierwszej instancji, co wynika z uzasadnienia wyroku, uprawnia sąd odwoławczy do ograniczenia swojego uzasadnienia w znacznym zakresie, do odesłania do tej argumentacji, która dotyczy kwestii stanowiącej podstawę zarzutu apelacji (*postanowienie SN z 11 października 2022 r. sygn. akt V KK 332/22*).

W odniesieniu do zarzutów i twierdzeń autora kasacji zauważyć należy, iż Sąd odwoławczy w uzasadnieniu swojego orzeczenia odniósł się do zarzutów i twierdzeń skarżącej zawartych w zarzucie dotyczącym obrazy art. 7 k.p.k. Rozważania Sądu zawarte na s. 3-4 uzasadnienia wyroku, w świetle podniesionych zarzutów, w sposób jednoznaczny, ale i przede wszystkim wyczerpujący, eksponują fundamentalne dla rozstrzygnięcia dowody i ich ocenę, a konsekwencji także i przyjęty w oparciu o całokształt tego materiału stan faktyczny, z którego to wynika, iż śmierć W. F. nie była powiązana z działalnością na rzecz niepodległego Państwa Polskiego, ale była wynikiem osobistej zemsty, której wykonawcą był funkcjonariusz UB. Treść tych wywodów jawi się jako spójna, logiczna i poparta zasadami doświadczenia życiowego. W świetle powyższego, analizując przebieg kontroli Sądu odwoławczego w zakresie, w jakim został on zakwestionowany przez pełnomocnika wnioskodawcy, a mianowicie wadliwości kontroli apelacyjnej, niezależnie od powyższego stwierdzić należy, iż Sąd rzetelnie i kompleksowo wywiązał się z ciążących na nim obowiązków kontrolnych.

Podnoszone naruszenia związane z uchybieniem standardowi prowadzenia kontroli odwoławczej i sporządzenia uzasadnienia pełnomocnik wnioskodawcy powiązała z naruszeniem przez sąd odwoławczy zasady swobodnej oceny dowodów, o której mowa w art. 7 k.p.k., co w świetle przebiegu postępowania

sądowego w niniejszej sprawie, konstrukcji obu zarzutów kasacji oraz towarzyszącej im argumentacji implikuje konieczność przypomnienia ugruntowanego w orzecznictwie stanowiska Sądu Najwyższego w zakresie skuteczności tego rodzaju zarzutów kasacyjnych. Sąd odwoławczy nie może bowiem naruszyć art. 7 k.p.k. ani art. 410 k.p.k., gdy tylko kontroluje zastosowanie tych przepisów, ale sam ich nie stosuje. Art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. mogą zostać naruszone przez sąd odwoławczy, kiedy to sąd ten poczynił własne ustalenia faktyczne, odmienne od tych, które stanowiły podstawę orzeczenia pierwszoinstancyjnego i w konsekwencji, wydał orzeczenie reformatoryjne. Może to mieć miejsce np., gdy sąd odwoławczy ocenia odmiennie zgromadzone w sprawie dowody albo kiedy uzupełnia przewód sądowy i przeprowadza dowody. Dokonuje on wówczas własnej oceny dowodów na podstawie art. 7 k.p.k. i wtedy zobowiązany jest do ujawnienia wszystkich istotnych okoliczności na rozprawie apelacyjnej - art. 410 k.p.k. w zw. z art. 458 k.p.k. (*postanowienie SN z 7 kwietnia 2022 r. sygn. akt IV KK 340/21 i cyt. tam orzecznictwo i piśmiennictwo*). W świetle takiego stanowiska, które Sąd Najwyższy w niniejszym składzie w pełni podziela oraz przebiegu postępowania odwoławczego, oba zarzuty wskazane w kasacji nie mogły zostać uznane za kasacyjnie skuteczne.

Kierując się powyższą oceną, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie, rozstrzygając o kosztach w myśl art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k.

[J.J.]